

Handläggare
Maria Eriksson
Telefon: 08-50824268

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2023-10-26

Stockholms stads reviderade strategi för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet.

Svar på remiss, KS 2023/758.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Ärendet har remitterats till förvaltningen för synpunkter avseende ”Stockholm stads reviderade strategi för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet”. Den reviderade strategin sträcker sig från år 2023 till år 2026 och tar fortfarande avstamp i de fyra områden som låg till grund för den tidigare strategin. Dessa områden är:

- Samverkan mellan socialtjänst, polis, skola, barn- och ungdomspsykiatri och andra relevanta aktörer.
- Förskola, skola och fritid som skyddsfaktorer och att säkerställa skolgång för barn i riskzon.
- Våldspreventiva metoder ur ett jämställdhetsperspektiv.
- Samverkan med civilsamhälle och näringsliv.

Strategin bygger på att tidigt stöd till föräldrar och barn är det mest effektiva och långsiktiga sättet för att ta sig an de utmaningar som brottslighet och kriminell rekrytering medför. Tyngdpunkten i den reviderade strategin ligger därmed på tidiga främjande och förebyggande insatser. I strategin understryks dock att även barn, unga och unga vuxna med långt framskriden problematik ska erbjudas effektiva och individuellt utformade insatser för att kunna lämna den kriminella miljön.

breddats vilket gjort det mer tydligt och användbart i den dagliga verksamheten. Förvaltningen är också positiv till att stort fokus läggs på strategisk samverkan och operativt samarbete, vilket förvaltningen satsar på just nu bland annat genom inrättande av SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid).

Utöver detta vill förvaltningen lyfta frågan om likställighet inom staden och om det finns ett behov av en samordnande och övergripande funktion gällande stadens arbete med implementeringen av strategin.

Bakgrund

I budget för 2023 beslutade kommunfullmäktige att socialnämnden ska revidera strategin för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Strategin kompletterar stadens trygghets- och säkerhetsprogram.

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”*Stockholms stads reviderade strategi för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet*” till stadsdelsnämnden för synpunkter. Svar på remissen skall ha inkommit senast den 27 oktober 2023. Övriga remissinstanser är Stadsledningskontoret, Arbetsmarknadsnämnden, Idrottsnämnden, Kulturnämnden, Utbildningsnämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Akademikerförbundet SSR Stockholms stad, Fryshuset, Förskolenämnden, Institutionen för miljövetenskap och analytisk kemi (ACES) Stockholms universitet, Kriminalvården, Polisregion Stockholm, Region Stockholm, Saco Stockholm, Skolverket, Statens institutionsstyrelse, Vision Stockholms stad.

Ärendet

Stockholms stads strategi för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet togs fram år 2019 och gällde till och med 2022. Socialnämnden har tillsammans med stadsdelsnämnder och berörda facknämnder reviderat strategin under våren 2023. Den reviderade strategin ska gälla fram till år 2026.

Strategins utgångspunkt är att tidigt stöd till föräldrar och barn är det mest effektiva och långsiktiga sättet att ta sig an de utmaningar som brottslighet och den kriminella rekryteringen medför. Tyngdpunkten i den reviderade strategin läggs därför på tidiga främjande och förebyggande insatser. Det poängteras dock att även barn, unga och unga vuxna med komplex och långt framskriden problematik ska erbjudas effektiva och individuellt utformade

insatser för att de ska kunna lämna den kriminella miljön. Strategin utgår från fyra prioriterade områden, samma som låg till grund för tidigare strategi:

- Samverkan mellan socialtjänst, polis, skola, barn- och ungdomspsykiatri och andra relevanta aktörer.
- Förskola, skola och fritid som skyddsfaktorer och säkerställa skolgång för barn i riskzon.
- Våldspreventiva metoder ur ett jämställdhetsperspektiv.
- Samverkan med civilsamhälle och näringsliv.

Arbetsätten i strategin fokuserar på social brottsprevention och utgår därmed från brottslighetens sociala orsaker. Inom varje område presenteras olika insatser, metoder och samverkansformer som alla syftar till att trygga uppväxtvillkor och förutsättningar för barn och unga så att de kan skapa sig en bra framtid.

Strategin ska bidra till att stadens medarbetare känner till och uppmärksammar riskfaktorer som indikerar risk för lång och intensiv brottslighet, detta för att kunna sätta in stöd och hjälp. De ska vara av god kvalitet och helst uppvisa evidens, därför lyfts de föräldrastödsprogram som Socialstyrelsen listar i sitt kunskapsstöd fram som en central del av det brottsförebyggande arbetet.

Strategin understryker vikten av lokal kompetens och erfarenhet då flertalet av de insatser som erbjuds ges av stadsdelsnämnderna på lokal nivå. Även om de centrala resurserna vid Framtid Stockholm också bör användas när det gäller barn och unga som utvecklat en social problematik.

Samverkan med polisen lyfts också i strategin. Socialtjänsten uppmanas bland annat att använda sig av lagrummet 31 § Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare i högre utsträckning än vad man gör i dag för att initiera en polisutredning när ett misstänkt barn inte är straffmyndigt.

En positiv skolanknytning bedöms vara den mest framträdande skyddsfaktorn för att inte riskera att utveckla en kriminell livsstil. Strategin lägger därför stor vikt vid att barn i riskzonen håller fast vid och fullföljer sin skolgång. Eftersom fullständiga betyg och en avklarad skolgång inte enbart skyddar mot kriminalitet utan minskar också risken för annan social utsatthet så har staden fokus på att få skolan att fungera för barn i riskzonen. I detta syfte finns upparbetade samverkansforum mellan bland andra skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård och polis.

Även en hög inskrivningsgrad i förskolan bedöms vara en central del av det långsiktiga brottsförebyggande arbetet. Främst beroende på att förskolan förbereder barn inför skolan och ökar chansen för en positiv skolgång men även för att förskolan kan uppmärksamma barn i behov av stöd i ett tidigt skede. I staden finns även introduktionsförskolor som har i uppdrag att nå ut till de föräldrar som annars skulle välja att inte sätta sina barn i förskola. Detta arbete bedöms vara extra viktigt i socioekonomiskt svaga områden där inskrivningen i förskolan tenderar att vara lägre än i välbärgade områden.

Destruktiva manlighetsnormer är tätt sammankopplade med brottslighet och våldsbrott. Därför är det viktig del i det brottsförebyggande arbetet att ifrågasätta och diskutera dessa normer tillsammans med barn och unga. Staden arbetar sedan en tid tillbaka med bland annat programmet mentorer i våldsprevention som är utformat för att uppmärksamma och synliggöra vilka olika beteenden som är att betrakta som våldsamma och även hur man kan agera i situationer där sådana beteenden förekommer.

Civilsamhället och dess organisationer lyfts också fram som en central resurs i arbetet mot att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Staden samverkar med flera olika organisationer. Även bostadsbolag och hyresvärdar förs fram som viktiga aktör vad gäller att uppmärksamma brott. De bidrar i arbetet med att göra områden trygga och attraktiva vilket försvårar för brottsligheten att få fäste.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialtjänst.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till att stadens strategi för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet har reviderats. Den uppdaterade versionens tyngd på social brottsprevention genom framför allt förebyggande och främjande insatser bedöms vara en bra grund för det fortsatta arbetet.

Genom revideringen har strategin blivit tydligare och enklare att ta till sig än vad den var tidigare. Ett exempel på det är att termen *prioriterade utgångspunkter* bytts ut mot *prioriterade områden* som bedöms ringa in arbetet på ett tydligare sätt. Att avsnitten *"Våldsförebyggande arbete i skola"*, *"Förebygga våld i ungas nära relationer"* samt *"Förebygga hedersrelaterat våld"* lagts till i kapitlet *"Metoder och arbetssätt"* ses också som en förbättring

gentemot tidigare strategi. En liknande utveckling har skett när det gäller samverkan med näringslivet där bland annat bostadsbolag och hyresvärdar lagts till.

Ytterligare en positiv utveckling är att strategin trycker på strategisk samverkan och operativt samarbete, vilket förvaltningen satsar på just nu bland annat genom inrättande av SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid), ett brottsförebyggande arbete med ungdomsproblematisering som kriminalitet och drogmissbruk.

För att skapa likvärdighet inom staden vill förvaltningen lyfta frågan om det finns behov av en samordnande och övergripande funktion gällande stadens arbete med implementeringen av strategin. Det skulle kunna bidra med styrfart i arbetet.

Jämställdhetsanalys

Män och pojkar är överrepresenterade när det gäller brottslighet och framförallt våldsbrott och kön utgör den faktor som har starkast koppling till våld och kriminalitet. Med avstamp i detta är strategin inriktad på jämställdhet och att ifrågasätta av destruktiva maskulinitetsnormer. Alla, oavsett kön, behöver förhålla sig till dessa normer varför detta arbete bedöms vara grundläggande i den långsiktiga satsningen på att minska risken att pojkar och unga män dras in i kriminalitet.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Marianne Wikander
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss av Stockholms stads reviderade strategi för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i Kriminalitet, DNR KS 2023/758.
2. Tjänsteutlåtande – Stockholm stads reviderade strategi för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. SKHLM 2023/582-1.1
3. Bilaga Stockholms stads strategi 2023 – 2026 för att frångå att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. SKHLM 2023/582-1.2

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2023-09-27
Marianne Wikander, Avdelningschef	2023-09-26